

3. Donovaly

Poloha:

Horská rekreačná obec (850 m) západnej časti Nízkych Tatier rozložená v širokom sedle na hlavnej ceste z Banskej Bystrice do Ružomberka. Leží v ochrannom pásme NAPANT-u v blízkosti národného parku Veľká Fatra a je dôležitým strediskom letnej a zimnej rekreácie. Obec tvorí 7 osád: Sliachany, Hanesy, Mišúty, Mistríky, Polianka, Bully a Močiar.

História:

Už 17. storočí tu vznikali uhliarske osady a na začiatku 18. storočia na území patriacom banskobystrickému banskému eráru bola založená obec

Donovaly. Stala sa administratívnym centrom uhliarskych osád (prvá písomná zmienka o obci z roku 1710) a jej obyvatelia sa zaoberali prácou v lesoch a horehronských železiarňach. Za 2. svetovej vojny tu bolo centrum partizánov a utečencov pred Nemcami. Odtiaľ odchádzali smerom na východ po hrebeni Nízkych Tatier.

Osobnosti:

Ján Donoval (Tichomír Milkin) – básnik, ktorý sa narodil v Mistríkoch (rodný dom je označený pamätnou tabuľou) ospieval Donovaly vo svojich básňach.

Jozef Kačka a Jozef Messerschmidt, ktorých za pacifistické a proruské prejavy uväznili, tu pôsobili počas 1. svetovej vojny.

Jozef Gregor-Tajovský pracoval na Donovaloch na divadelnej hre Blúznivci.

Dominanty regiónu:

Nachádza sa tu klasicistický kostol z roku 1825 s pôvodným vnútorným zariadením a zrubové domy so zasklenými verandami, ktoré pivnicami vyrovnávali terén.

Obec sa postupne mení na turistické stredisko zimných a letných športov. V zime sú Donovaly plné

návštevníkov. Samozrejmosťou pre PARK SNOW Donovaly sú moderné prepravné zariadenia zaručujúce rýchlosť a pohodlnosť. Nachádza sa tu kombinovaná 6-sedačková lanovka s 8-miestnou kabínou TELEMIX Nová hoľa, 4-sedačka Buly Expres Záhradište, ako aj ďalších 14 vlekov s

celkovou kapacitou až 14 100 lyžiarov za hodinu. K spokojnosti hostí slúžia aj ďalšie služby: 3 požičovne lyžiarskeho výstroja, ski servisy, 3 lyžiarske školy a škôlky, snowboardový park a snowtubing.

Lyžiarske terény sú v nadmorskej výške 900 – 1360 m, majú východnú a juhovýchodnú orientáciu a sú vhodné pre začiatočníkov i pre pokročilých lyžiarov. Nachádzajú sa v lokalitách Nová hoľa a Záhradište. Zjazdovky sú mechanicky zasnežované, na jednej je lyžovanie aj pri umelom osvetlení. Zimná lyžiarska sezóna je zhruba 110 dní. Garancia snehu je od novembra do apríla. Pre návštevníkov je počas zimnej sezóny v stredisku Park Snow k dispozícii 11 km zjazdoviek, 17 zjazdových tratí.

Pre bežecké lyžovanie je k dispozícii 25 km tratí. Pravidelne udržiavané bežecké trate s dĺžkami 1, 3 a 5 km dávajú výborné podmienky na lyžiarsku turistiku. V stredisku sú tiež možnosti korčuľovania, sánkovania, skialpinizmu, paraglidingu, snowtubingu, snowraftingu a vozenia na psích a konských záprahoch, v lete tiež turistika a cykloturistika.

Počas zimnej sezóny Donovaly žijú, vďaka veľkému počtu návštevníkov a aj rôznych kultúrnych a športových podujatí. Vďaka vhodnému terénu sa každoročne na Donovaloch organizujú preteky psích záprahov. Od prvého nápadu niekoľkých nadšencov v roku 1992 až po súčasnosť to bol skutočne raketový štart tohto ušľachtilého športu. Donovaly sa stali stredoeurópskou doménou šprintových pretekov so psami severských plemien na tratiach 8, 12, 18 a 20 km.

O tom, ktorú z ponúkaných atrakcií by si vybrali deti z našej triedy, svedčia nasledujúce kresby:

Aj počas letnej sezóny sa na Donovaloch organizujú rôzne športové a turistické podujatia. Nonstop beh hrebeňom Nízkyh Tatier, Trangoška – Donovaly, v dĺžke 49 km je uskutočňovaný v mesiaci jún. Futbalový turnaj o „Putovný pohár starostu Donováľ“ sa koná v mesiaci júl a futbalový turnaj SNP v mesiaci august. Tenisové turnaje v dvojhrách a štvorhrách sa konajú v mesiacoch júl – august. Cez Donovaly prechádza tradičný „Turistický prechod SNP“ Nízkyh Tatrami (Telgárt – Špania Dolina). Je to náročný viacdňový prechod, v celkovej dĺžke 163 km v mesiaci júl. Aktívni športovci každoročne očakávajú Horský duatlon a Horský beh do vrchu „ Donovaly – vrch Zvolen“, ktoré sa usporadúvajú v mesiaci september.

V obci Donovaly vznikol projekt, ktorý ako jediný na Slovensku vsadil na tradičné slovenské ľudové rozprávky, ktoré zaznamenal náš najväčší zberateľ rozprávok Pavol Dobšinský. Rozprávkový svet Habakuky obsahuje 15 objektov – domčekov, amfiteáter s kapacitou 150 ľudí, hodovňu, herňu pre deti... a množstvo prekvapení! Celý areál je jedinečným počínom výtvarníka Pala Hadača, ktorý s použitím najmä prírodných materiálov vytvoril ilúziu rozprávkových chalúpok. Habakuky ako Dobšinského rozprávkový svet v jednej sezóne predstavuje divákovi okrem remeselníkov, architektúry samotných domov aj desať konkrétnych Dobšinského rozprávok. Každý jeden je zasvätený jeden domček alebo jedna chalúpka. Do Habakukov sa vchádza cez dračiu papuľu. Za ňou vyrástli veľké vajce vtáka Ohniváka, šesťhlavý drak a Čierne mesto. Tiež Železná hora, veľryba, domček proroka Raka a ďalšie diela známe z Dobšinského rozprávok. Každý deň nájdú návštevníci v domčekoch hercov, ktorí rozohrávajú príbehy Dobšinského rozprávok, o deti sa postarajú animátori v herni. Počas víkendov kolorit tradičnej slovenskej kultúry dotvárajú remeselníci predvádzajúci tradičné ľudové remeslá.

Aby sme túto atrakciu mohli navštíviť aj my, vyhľadali sme si jej presnú polohu na mape Slovenska. Pre lepšiu názornosť sme si ju následne aj zakreslili do slepej mapy Banskobystrického kraja:

Zdroje:

<http://www.nizketatry.sk/obce/donovaly/donovaly.html>

<http://www.lyziarskaskola.sk/sk/donovaly.shtml>

<http://www.binderovci.sk/index.php?cat=1&id=8>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Donovaly>

<http://www.ho.hu/sk/habakuky.shtml>